



JÄRFÄLLA

2021-01-18

Utredning av förskolegårdarnas storlek i detaljplan för Bällstadalen

Dnr: Kst 2018/810

Bakgrund

Detta dokument redovisar vilka kvarter i Bällstadalen som möjliggör integrerade förskolor samt hur stora förskolegårdar som är möjliga.

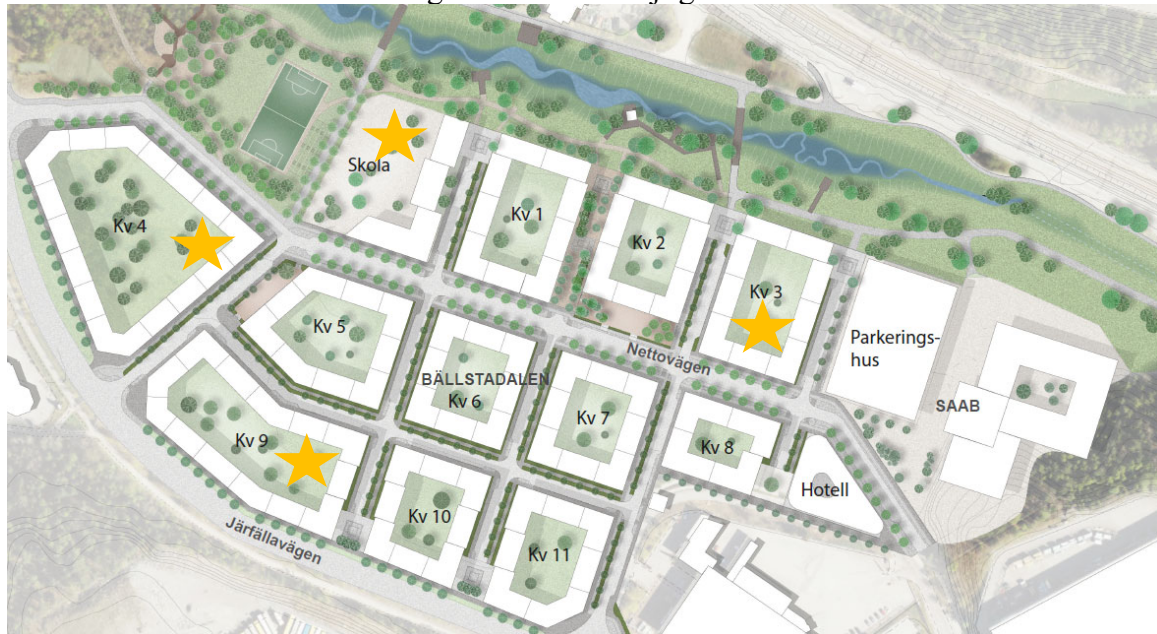


Diagram med kvartersnumrering, kvarter med förskolor har en stjärna

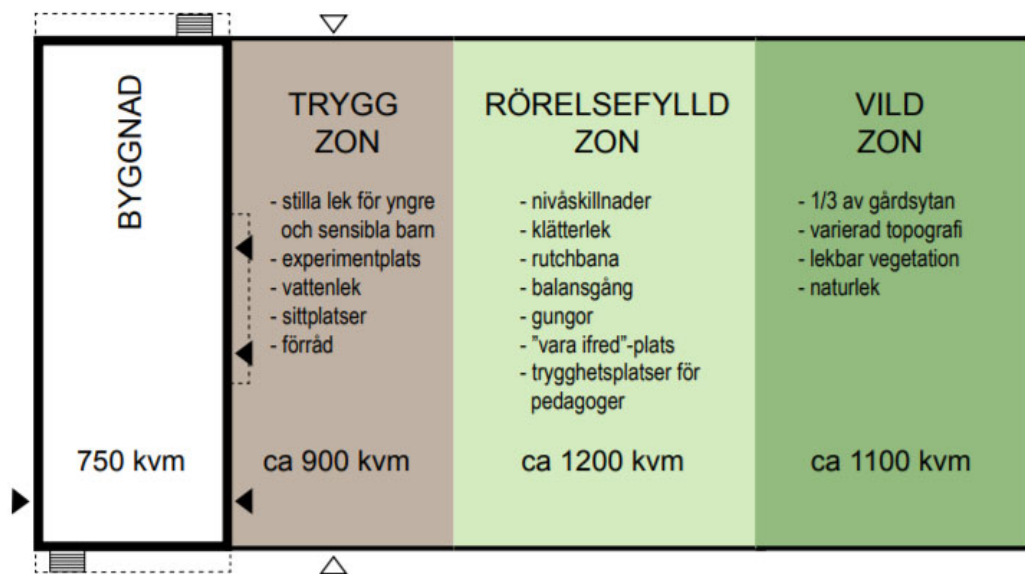
Inom Bällstadalen finns 15 kvarter, varav ett är skolkvarter med förskola, 11 är bostadskvarter som möjliggör integrerad förskola och 3 kvarter för verksamheter (parkering, kontor, hotell mm). Samtliga kvarter med bostadsbebyggelse har utvärderats utifrån hur stora ytor som kan avsättas, att de integrerade förskolorna skulle rymma 100 – 120 barn (6 avdelningar), klara av tysta utemiljöer enligt Boverkets allmänna råd och närhet till friytor i nära anslutning till kvarteret.

Tillsammans med skolkvarterets 100-120 förskoleplatser möjliggörs sammanlagt minst 480 förskoleplatser. Det beräknade behovet i Bällstadalen beräknas till ca 400 förskoleplatser, därmed finns en marginal.

Lekvärdesfaktor

Barn- och ungdomsnämnden godkände den 21 september 2017 rapporten ”Lekvärdesfaktor för förskolegårdar i Järfälla”. Barn- och ungdomsförvaltningen har arbetat fram konceptet parallellt med utbyggnad av integrerade förskolor i Barkarbystaden, med erfarenheter från ett kvarter i Barkarbystaden I. I planarbetet för Bällstadalen har avsikten varit att konceptet ska tillämpas. Detta innebär bland annat följande:

- En förskolegård med tillräcklig storlek ($\geq 3000 \text{ m}^2$) bör vara indelad i tre zoner, en trygg, en rörelsefylld och en vild, med fokus på olika kvaliteter och funktioner inom respektive zon.
- Där gårdens yta inte räcker till för alla zoner kan den vilda zonen utgöras av ett park- eller naturområde inom högst 300 m från förskolan. Om enbart en zon får plats prioriteras den trygga zonen. Närliggande park- eller naturområde ska i dessa fall uppfylla både den rörelsefyllda och den vilda zonen innehåll. För att uppnå en god arbetsmiljö för pedagoger ska den del av parken som är avsedd för den rörelsefyllda zonen vara inhägnad. I parkområdet måste det också finnas offentlig toalett. På grund av utrymmesskäl kan endast två förskolor associeras till varje park, förutsatt att inhägnaden är omkring 2000 m^2 .
- När en förskola ligger integrerad i ett bostadskvarter ska den trygga zonen vara tydligt definierad och inhägnad. Resterande yta av bostadsgården kan fungera som rörelsefylld zon.



Principskiss: Fritt från Järfälla konceptförskola - remissutgåva 2016, skala 1:600

Kompensationsytor i park

En större lekplats i intilliggande parkområde kommer att kunna nyttjas av förskolorna, både som kompensationsyta och som utflyktsmål.

Kvarter 1

Kvarterstorlek	5 300 m ²
Storlek innergård	1 700 m ²
Rimlig yta förskolegård*	900 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	9 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	7,5 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 1 har en långsmal gård. Innergårdsytan är ca 1700 m² kan möjliggöra en förskolegård om 900 m². Detta innebär att en trygg zon kan inhägnas. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser och eventuellt en social mötesplats utanför denna zon. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.

I direkt anslutning till kvarteret finns en park. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. Bullersituationen i kvarteret har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utevistelse.

Kommentar

Kvarteret har relativt goda förutsättningar för en integrerad förskola.



Kvarter 2

Kvarterstorlek	4 800 m ²
Storlek innergård	1 350 m ²
Rimlig yta förskolegård*	650 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	6,5 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	5,5 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 2 har en långsmal gård. Innergårdsytan är ca 1350 m² och kan möjliggöra en förskolegård om 650 m². Detta innebär att ingen fullgod trygg zon kan inhägnas. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.

I direkt anslutning till kvarteret finns en park. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. Bullersituationen i kvarteret har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utevistelse.

Kommentar

Kvarteret har mindre goda förutsättningar för integrerad förskola.



Kvarter 3

Kvartersstorlek	5 500 m ²
Minsta storlek innergård	2 100 m ²
Rimlig yta förskolegård*	1 700 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	17 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	14 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 3 har en långsmal gård. Innergårdsytan är ca 2100 m² kan möjliggöra en förskolegård om 1400 m². Detta innebär att en trygg zon kan inhägnas och att en mindre rörelsezona kan samordnas med delar av bostadsgården. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.

I direkt anslutning till kvarteret finns en park. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. Bullersituationen i kvarteret har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utevistelse. Denna mindre förskola är bra att ha som en extra möjlighet att bygga förskola då den ligger i ett tidigt utbyggnadsskede trots att den inte rymmer både trygg zon och rörelsefylld zon.

Kommentar

Kvarteret har relativt goda förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 4

Kvartersstorlek	13 000 m ²
Storlek innergård	7 650 m ²
Rimlig yta förskolegård*	≥ 3 000 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	30 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	25 m ² /barn

* inklusive överlappande zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 4 har en bra kvartersstorlek och har en väl tilltagen yta för innergården. Genom volymstudier har en rimlig avvägd storlek på innergården räknats fram. Den stora innergårdsytan på 7 650 m² möjliggör en förskolegård om minst 3 000 m². Detta innebär att en trygg zon kan inhägnas och att rörelsezona samt vild zon kan samordnas med delar av bostadsgården. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser och sociala mötesplatser (t ex grillplats, festplats, bänkgrupperingar, pergola) utanför dessa zoner.

Utanför kvarteret finns park och en fotbollsplan inom ett avstånd på mindre än 100 meter.



Bullersituationen i kvarter har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utevistelse.

Kommentar

Bra förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 5

Kvarterstorlek	5 900 m ²
Storlek innergård	2 400 m ²
Rimlig yta förskolegård*	2 000 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	20 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	16,5 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 5 har en av de större kvarterstorlekarna. Innergårdsytan på 2400 m² möjliggör en förskolegård på som mest 2 000 m². Detta innebär att en trygg zon kan inhägnas och att rörelsezonen kan samordnas med delar av bostadsgården. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret



Utanför kvarteret finns en park och en fotbollsplan inom ett avstånd på mindre än 100 meter. Bullersituationen i kvarter har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utevistelse.

Kommentar

Kvarteret har relativt goda förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 6

Kvarterstorlek	4 400 m ²
Storlek innergård	1 400 m ²
Rimlig yta förskolegård*	700 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	7 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	6 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 6 är ett av områdets mindre kvarter. Innergårdsytan bedöms bli ca 1400 m² och därmed kan en förskolegård om högst 700 m² skapas. Detta innebär att ingen fullgod trygg zon kan inhägnas. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.



Utanför kvarteret finns en park inom ett avstånd om 50-100 meter. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000

m² inhägnas. Bullersituationen i kvarter har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utvistelse.

Kommentar

Kvarteret har mindre goda förutsättningar för en integrerad förskola.

Kvarter 7

Kvartersstorlek	4 400 m ²
Storlek innergård	1 400 m ²
Rimlig yta förskolegård*	700 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	7 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	6 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 7 är ett av områdets mindre kvarter. Innegårdsytan bedöms bli ca 1 400 m² kan möjliggöra en förskolegård om högst 700 m². Detta innebär att ingen fullstor trygg zon kan inhägnas. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.



Utanför kvarteret finns en park inom ett avstånd om 50-100 meter. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. Bullersituationen i kvarter har goda förutsättningar att uppnå max 50 dB (A) vid ytor för lek och utvistelse.

Kommentar

Kvarteret har mindre goda förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 8

Kvartersstorlek	3 100 m ²
Storlek innergård	900 m ²
Rimlig yta förskolegård*	500 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	5 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	4 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 8 är ett funktionsblandat kvarter med förskola, bostäder och hotell. Innegårdsytan är ca 900 m² kan möjliggöra en förskolegård om 500 m². Detta innebär att en trygg zon kan inhägnas. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser och eventuellt en social mötesplats utanför denna zon. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.



Inom 100 meter finns en park. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. På delar av gården finns ytor där 50 dB(A) överskrids och ytan som är lämplig för lek och utevistelse kan därmed komma att minska.

Kommentar

Kvarteret har dåliga förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 9

Kvarterstorlek	9 150 m ²
Storlek innergård	3 750 m ²
Rimlig yta förskolegård*	≥ 3 000 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	30 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	25 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 9 är ett av de större kvarteren i planområdet. Innergårdsytan på 3 750 m² kan rimligen möjliggöra en förskolegård om 3000 m². Detta innebär att en trygg zon kan inhägnas och att rörelsezon samt vild zon kan samordnas med delar av bostadsgården. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser och sociala mötesplatser (t ex grillplats, festplats, bänkgrupperingar, pergola) utanför dessa zoner.



Utanför kvarteret finns en park och fotbollsplan inom ett avstånd om ca 200 meter. På delar av gården finns ytor där 50 dB(A) överskrids och ytan som är lämplig för lek och utevistelse kan därmed komma att minska.

Kvarteret är när riskkällan Järfällavägen där transporter med farligt gods sker. Om förskolan förläggs i byggnaderna i den nordöstra delen av kvarteret och förskolegården avskärmas av bebyggelse i söder kan kvarteret vara lämpligt för förskola.

Kommentar

Kvarteret har relativt goda förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 10

Kvarterstorlek	4 500 m ²
Storlek innergård	1 350 m ²
Rimlig yta förskolegård*	700 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	7 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	6 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek

Bedömning

Kvarter 10 är ett av de mindre kvarteren i området. Innergårdsytan är ca 1 350 m² som kan möjliggöra en förskolegård om ca 700 m². Detta innebär att ingen fullstor trygg zon kan inhägnas.



Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.

Utanför kvarteret finns en park inom ett avstånd om 200 meter. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. På delar av gården finns ytor där 50 dB(A) överskrids och ytan som är lämplig för lek och utevistelse kan därmed komma att minska.

Kvarteret är när riskkällan Järfällavägen där transporter med farligt gods sker. Om förskolan förläggs i byggnaderna i den nordöstra delen av kvarteret och förskolegården avskärmas av bebyggelse i söder kan kvarteret vara lämpligt för förskola.

Kommentar

Kvarteret har mindre goda förutsättningar för integrerad förskola.

Kvarter 11

Kvarterstorlek	4 650 m ²
Storlek innergård	1 700 m ²
Rimlig yta förskolegård*	850 m ²
Uppskattad friyta 100 barn	8,5 m ² /barn
Uppskattad friyta 120 barn	7 m ² /barn

* inklusive samordnade zoner för rörelselek



Bedömning

Kvarter 11 är ett av de mindre kvarteren i området. Innergårdsytan är ca 1 700 m² som kan möjliggöra en förskolegård om ca 850 m². Detta innebär att ingen fullstor trygg zon kan inhägnas. Det finns yta för de boende som möjliggör uteplatser och eventuellt en social mötesplats utanför denna zon. Möjligen kan en del yta behöva avsättas för vegetation eller dagvattenhantering då grönytefaktor även tillämpas på kvarteret.

Utanför kvarteret finns en park inom ett avstånd om 200 meter. Om parken ska kunna användas som kompensation för den rörelsefyllda zonen behöver en yta om minst 2000 m² inhägnas. På delar av gården finns ytor där 50 dB(A) överskrids och ytan som är lämplig för lek och utevistelse kan därmed komma att minska.

Kvarteret är när riskkällan Järfällavägen där transporter med farligt gods sker. Om förskolan förläggs i byggnaderna i den nordöstra delen av kvarteret och förskolegården avskärmas av bebyggelse i söder kan kvarteret vara lämpligt för förskola.

Kommentar

Kvarteret har mindre goda förutsättningar för integrerad förskola.

Sammanfattning

Utredningen visar att kvarter 4, 9 och skoltomten medger att det kan skapas tre platser för förskola där det är möjligt att ha fristående eller integrerade förskolor som uppfyller Järfälla kommuns lekvärdesfaktor. I kvarter 4, 9 och på skoltomten går det att skapa förskolegårdar som är större än 3000 m². De tre platserna är de som bör prioriteras vid utbyggnad av förskola. De kan rymma åtminstone 360 barn.

I kvarter 3 är det möjligt att bygga en förskola med en inhägnad trygg zon och en kompletterande rörelsezon som delas med de boende. Förskolan ligger i direkt anslutning till parkområde. Denna mindre förskola är bra att ha som en reservplats för förskola då den ligger i en tidig utbyggnadsetapp.

Med de fyra platserna kan över 400 förskoleplatser möjliggöras i området.

Ingela Isaksson
Planarkitekt